

MLADO JUTRO

Št. 32.

V Ljubljani, dne 11. avgusta 1940

Leto XI.

V BOJU ZA PRAVIČO POVEST S SLIKAM

Kolikor je mogel naglo, je Bobby jezdil proti naselbini Indijancev, da bi poiskal očeta Rdečega jelena, Samotnega orla, ki je bil poglavar rodu. Našel ga je pred vhodom njegovega šotora, kjer je sedel v krogu s starejšimi pripadniki rodu. Ko je Samotni orol videl, da je mladenič namenjen k njemu, ga je pozdravil, kakor je šlo njegovemu odličnemu dostojanstvu. »Kje je Rdeči jelen?« ga je Bobby nestrpno vprašal. »Tako j mora pobegniti z menoj, drugače je v nevarnosti, da ga bodo zaprli!« Poglavar je zrl na mlade-

ga, razburjenega moža z neporušljivim mirom in mu je skoro slovesno odgovoril: »Jaz in vsi ostali tukaj vemo, kaj se je zgodilo in smo izključili Črnega volka iz našega poštenega rodu, Rdeči jelen pa je šel na lov!« Pri tem pa ni pogledal Bobbyja, temveč so se njegove oči pomenljivo obrnile k reki. Bobby se je obrnil, da bi videl, kaj je tam starega poglavarja toliko zanimalo.

Reka je tekla tesno mimo taborišča in ko se je Bobby obrnil, je zagledal čoln, ki je bil nedvomno namenjen v naselbino Indijancev. Ker se je naglo

bližal, ni bilo težko razločiti, da sedi v čolnu mož, oblečen v rdečo službeno obleko. »To je orožnik, ki gotovo naju zasleduje,« je spreletelo Bobbyja in nehote je skoraj zagrabil za svoj samokres. Zapovedovalni glas iz čolna mu je pa že v istem hipu zaklical: »Le pušti samokres, kjer je, mladi mož! Si nekoliko prepočasen, kajti muha mojega strelnega orožja je že nekaj časa naperjena v tebe. Zgrešil pa nisem še nikoli v svojem življenju. Torej spravi svoj samokres, saj bo bolje zate in zame!«

Bobby je uvidel, da je pametno, ubo-

gati. Orožnik, poročnik O' Connor je kmalu nato stal pred njim v taborišču. Indijanci so se vedli, kakor da ne bi ničesar videli; niti tedaj se niso zganili ne premaknili, ko je O' Connor položil svojo roko na Bobbyjevo ramo in mu povedal, da je aretiran. »Tako, dečko moj; sedaj pa le takoj z menoj,« mu je uradnik velel odločno, »tvojega konja in vse drugo, kar ti pripada, bodo že Indijanci spravili k tvojemu stricu.« Bobby je spoznal, da nima drugega izhoda, in je voljno korakal pred poroč-

nikom k reki navzdol. Moral je vstopiti v čoln, kjer ga je O' Connor uklenil. »Žal sem si na jasnem, da bi ti prvo ugodnejšo priložnost izrabil, da mi pobegneš.« je zagodrnjal mož. »zato sem primoran obesiti ti te lepe zapestnice na roke. Sam osebno ne verjamem niti besedice vsega, kar sta Blair in Črni volk poblebetala okoli, toda povelje je pač povelje.« Odkazal je Bobbyju prostor v čolnu spredaj, se odrinil, se sam usedel zadaj in pričel veslati.

Ob novi knjigi Arnošta Adamiča

Arnošt Adamič, učitelj v Zagorju je znan tudi našim čitateljem, saj se večkrat oglašva v »Mladem Jutru«. Pozna jo ga tudi poslušalci Radia-Ljubljane kjer sodeluje v šolskih urah, prireja pa tudi uspele zvočne igre, kakor je bila na primer ona iz življenja zagorskih rudarjev in Zagorja, o zvočni igri zasavskega veleučenjaka barona Jurija Vege iz Zagorice nad Moravčami, itd., itd.

Zdaj je izšla spet nova Adamičeva knjiga »Ljudje v viharju« kot 45. knjiga založbe Mladinske matice.

Knjiga je kakor nalašč za sedanje čase, ko divja okrog nas nova vojna. Pisatelj Adamič nas drži v svojem delu napeto v vojnem ozračju. Prikazuje nam poslednji del svetovne vojne iz l. 1914 do 1918. Tedaj je bil Adamič mlad avstrijski vojak. Kot študenta so ga potegnili iz klopi ljubljanskega učiteljskega in Adamič je moral prekiniti študije in zamenjati knjigo s puško. Vendar ni Adamič odložil svinčnika niti sredi vojne vihre. Zapisoval si je beležke o svojem življenju in vtisih v vojaški suknji, zlasti še kako je bilo proti koncu vojne v zasedenem italijanskem ozemlju okrog Codroipe.

Znani upor slovenskih vojakov proti avstrijskim tiranom služi Adamiču za glavno pozorišče svojega najnovejšega dela. Vsi naši mladi čitatelji in čitateljice bodo živeli in trepetali z usodo najmlajšega junaka Matjažka, ki je šel z mamico iskat svojega očeta na fronto. Pa se je mladi radovednež izmuznil iz rok svoje mame v trenutku, ko so korakale mimo njega zapeljive vojaške edinice. Matjažek je koračil nekaj časa z njimi, pa je bilo že prepozno... Ko

se je zavedel, ni bilo nobenega pota več do mamice. Vsa trojica Kmetovih: oče vojak, mamica in Matjažek so bili od tlej razdruženi in so doživljali najrazličnejše prigode.

Med glavnimi junaki je osel Jaka, ki ga večkrat imenitno lomi, zlasti tedaj, ko znaša svojo jezo nad krivičnimi avstrijskimi oficirji. Osel Jaka je upornik in maščevalec.

V knjigi, ki ji služi za zgodovinsko ozadje upor v Codroipi, je v središču dejanja poročnik Volk. V njem spoznamo tedanjega poročnika Vuka Slavka, sedaj učitelja na Vrhniki. Kakor je poročnik Volk živa oseba iz resničnega življenja, tako so resnične tudi druge osebnosti, kakor na primer v knjigi navedeni polkovnik trobentač Adamčič je takratni bataljonski hornist Adamčič F1. iz Šmartna pri Litiji. Tudi vse ostale osebnosti so resnične, prav zato bodo knjigo »Ljudje v viharju« s pridom in užitkom čitali tudi starejši, zlasti oni — očetje iz kroga čitateljev »Mladega Jutra«, — ki so sami sodelovali pred dobrimi dvemi desetletji tamkaj ob Soči in v Furlaniji. Knjiga je pisana živahno in realno. Naša mladina bo spoznala iz knjige vojne strahote. Mladina pa bo spoznala tudi miselnost svojih staršev in stricev, ki niso pod najhujšim jarmom klonili in krivili hrbta. Ko so bili avstrijski rablji najhujši, je zasvetila na nebu mnogih stotisočev dolgo zaželjena zvezda: »Jugoslavija!«. Knjiga je zanimiv donesek iz bojev za našo svobodo in ga nujno uvrstimo na prepotrebno mladinsko narodno vzgojno polico.

Adamičevo povest je živahno in prav

posrečeno ilustriral slikar Božidar Jakac. Adamič in Jakac sta bila v tedanjih časih zvesta vojna tovariša in tudi Jakac je že tedaj nosil s seboj prepotrebno skicirko in si beležil vojne vtise v sliki, tako kakor Adamič v stavku. Prav zato so ilustracije, zlasti pokrajinske, verna slika prizorov in pokrajin iz krajev, ki jih opisuje pisatelj Adamič v svojem delu. Poručnik Volk je v knjigo risan po fotografijah tedanjega poručnika Slavka Vuka (zlasti na str. 42).

Razume se, da se pestra storija ob koncu posrečeno zaključi in Matjažek se vrne s stricem Boltetom na dom k očetu in mami, ki sta ga dolgo pogrešala a trdno verovala, da se bo njun izgubljeni sinko le enkrat vrnil domov.

Golar Manko:

Zgodba o zmaju

To je bilo tisto leto in tiste dni, ko si je Štrbonceljev Pepe zlomil nogo, ko je lezel na Štefučevo češpljo, pa ga je Bog pošteno ošinil radi tega greha.

Tisto leto in tiste dni je prilezla v Pušče gromozanska zver. Velika ni bila bogve kaj, zato pa tako grozna, da vstajajo Puščanom še danes lasje pokonci, če se spomnijo tistega dneva, ko je lazila okrog Pušč ta huda zadeva.

Prvi jo je zagledal policaj Kozobrc — seveda, tako se spodobi — in pri tekel kriče v vas, da so že vsi po vsej pravici mislili, da je Kozobrc ponorel, ker so letele iz njegovih ust take kolobocije, da jih živ krst ni mogel razumeti.

Šele, ko so oča župan — za Štefuca so jih zmerjali — neznansko hudo pogledali, se je policaj toliko pomiril, da je povedal, kako in kaj.

»Kot zvrhan voz sena«, je dejal, »je velika ta zver, leze naprej in nazaj, gleda pa, o Bože, kot sam peklenšček. In mesto tac ima nekaj škarjam podobnega.« Pa sam ogenj in žveplo leti iz te mrcine, in malo je manjkalo, da ga ni požrla, njega, Kozobrc.

V hipu so prebledeli oča Štefuc, v glavi se jim je zavrtelo in noge so se jim začele tresti. In kar opotekali so se, kot takrat, ko so se ga malo preveč nalezli.

Že je moral leteti policaj k mežnarju Naceku. In koj nato šo zagrmeli vsj

Knjiga ima še mnogo drugih, dramatičnih prizorov. Mladinska matica nam je spet štala z Adamič—Jakčevo knjigo »Ljudje v viharju« prijetno, poučno in umetniško delo v roke. Knjigo so dobili vsi naročniki Mladinske matice (jih je nad 21.000). Za borih 25 dinarjev na leto, ki jih seveda mali naročniki plačujejo v desetih mesečnih obrokih, so prejeli 9 števil mladinskega mesečnika »Našega roda«, ki obsega nad 300 strani velikega formata z bogatimi ilustracijami in prvovrstno vsebino ter poleg knjige »Ljudje v viharju« še druge drugih knjig, o katerih pa bomo spregovorili o prvi priliki. Adamiču, Jakcu in Mladinski matici k posrečenim »Ljudem v viharju« iskreno čestitamo!

Jože Župančič.

puščanski zvonovi, to se pravi, le eden je zagrmel, ker jih več niso imeli, tako grozno in pretresujoče.

Ni preteklo časa niti za pol očenaša, ko so pridrveli pred županovo hišo vsi vaščani in buljili v Štefučeva vrata. Čisto blede so stopili oni, župan, pred vrata in le težko jim je šla beseda iz ust, in vsak je mogel videti, kako so jim trepetale roke in kako so poskakovale njihove hlače na njihovih bedrih. Predolgo je skoraj trajalo, predno so se mogli oča izkašljati, kar jim je povedal policaj. Puščani so kar odreveneli od groze in nemo buljili eden v drugega. Šele čez nekaj časa se je oglastil junaški Štefuc in hripavo zaklical: »Nad njega moramo, nad zmaja, saj nam sicer uniči in požre celo vas!«

Le malo glasov je potegnilo z njim. Skoraj vsi Puščani so jo hoteli kar popihati, magari kar k svojim največjim sovražnikom Zabitovščanom, ki gotovo niso tako grozni kot ta zverina, ki preži morda že za domačim plotom in utegne planiti vsak hip sredi vasi in požreti z enim mahom kar celo vas. Nekateri junaki so se pričeli umikati nazaj in se skrivati za krila svojih babur, drugi so pričeli klicati na pomoč sv. Urha, njihovega patrona.

Toda oče župan so strogi, v vasi hočejo imeti mir, zato mora mrcina poginiti. »Nihče nam ne bo pomagal, če si sami ne bomo,« so komaj stisnili iz

sebe. »Domov pojdite, vile in krampe prinesite s seboj, ti Kozobrc pa helebardo, saj jo imaš, jaz pa vzamem puško. Zenske, ve pa skuhajte vrelo vodo in smolo,« so dejali še oča župan. Na koncu pa še: »Proti mraku se zberite pod vaško lipo, pa tiho hodite, in ne vekajte, da zverina ne bo uganila, kaj menimo z njo.« Vsi Puščani so odšli domov kot poklapani frkosini, nobeden se ni širokoustil, saj je šlo zares.

Že se je jel zaletavati mrak v hiše, ko se je zbrala puščanska vojska. Ni jih bilo kot listja in trave, vendar dovolj, da bi se jih zbal Zabitoščani, a sam Bog naj ve, če bo pobegnila pred njimi tudi ta preklicana zverina.

Dolgo časa so se prepirali in prerekali Puščani, preden so si zbrali Kozobrc za vojskovodjo. Takrat se je vsak branil te časti, nihče se ni hotel zameriti zverini, saj nihče ni vedel, kako se bo vse to končalo.

Tudi Kozobrc se je otepal in branil na vse mile viže, toda nič ni pomagalo, Kozobrc je imel helebardo in čemu jo je neki imel.

In šli so, spredaj policaj, za njim pa ostali. Dolgo časa so tavalili junaki po puščanskih njivah, preden so staknili mrcino. Ravno se je namenila k potoku, gotovo je bila žejna, Bog ve, če ni požrla že kakšnega vaščana in je postala žejna.

»To naj bo ta zmaj,« so vprašali oča župan in pisano pogledali Kozobrc. »Prav ta je, prav ta,« je boječe odgovarjal policaj, kar preveč se mu je zdelo, da ga je polomil. »Gotovo se je potuhnila ta zverina in postala majhna, da se je ne bi ustrašili,« je menil dalje, »gotovo je sam peklenšček, če še ne kaj hujšega.«

Joj, kako junaški so postali naenkrat vsi Puščani. Vsi so se prerivali okoli zmaja, ki ni bil zmaj in ki tudi ognja in žvepla ni bruhal iz ust in se posmihali Kozobrcu.

Tedaj se je zgodilo nekaj gromozanskega. Oča župan so se pripognili in hoteli malce potipati to hudo reč. Toda ta jih je vščipnila v prst, s škarjami jih je zagrabila, in oča Štefuc so zagrnali tak vrišč, da se jih je gotovo slišalo prav do Zabitovec.

»Pomagajte, pomagajte, morilec, morilec,« so se drli kakor obsedeni. In zo-

pet so zlezli skupaj, kakor da bi jih kdo s kolom mahnil po glavi.

V hipu so se razbežali Puščani in pustili na cedilu župana. Le Kozobrc je neusmiljeno vihtel svojo helebardo nad glavo svojega gospodarja in mesto, da bi zadel zverino, je padalo po glavi ubogega Štefuc. Dolgo je trajalo, predolgo jih ni spustila mrcina iz svojih klešč, pa naj so še tako mahali okoli sebe in še tako divje kričali, kot da bi jim kdo rezal jermene na hrbtu.

Končno je bilo zmaju dovolj, v velikem loku je odletel z županovega prsta, s katerega se je cedila kri. Že sta jo hotela popihati tudi onadva, Štefuc in Kozobrc, kar se policaj domisli, da je treba to zverino spraviti vendar s sveta, sicer bo podavila vse Puščane.

Zopet so morali vabiti oča župan svoje vaščane, da so prilezli zopet nazaj, saj so se po vsej pravici bali te krvi željne zadeve. O, kako so se tresli, da ne bi ta gromozanska reč kar naenkrat zrasla v pošast, kot je menil Kozobrc. Pa ni! Še skriti se je hotela, morda se ji ni zahotelo krvi, Bog ve.

»Glavo za glavo, zob za zob,« so trdo dejali župan Štefuc, »na smrt moram obsoditi to pošast, sicer ne bo več mirne ure v Puščah. Vsi ste videli, kako malo je manjkalo, da me ni požrla. Zato mora umreti, mora!« Tako so dejali in še z nogo so udarili ob tla, kar je bilo dovolj zgovorno znamenje, kako resno so sklenili uničiti to zverino, ki ji ni enake pod soncem.

Dolgo so se potem posvetovali puščani in njihova glava — župan, preden so sklenili, kako bodo spravili s sveta to hudo zadevo. Prav za prav bi jo radi obesili, pa je niso mogli, ker niso vedeli, kje ima vrat, ker je lezla naprej in nazaj.

»Kar v vodo jo bomo vrgli, da bo utonila ta hudoba, da bo njena grešna duša pomnila, kdaj se ji je zahotelo puščanske krvi. V globokem tolmunu naj razmišlja, dokler ji peklenšček ne odnese črne duše tja, kamor spada.« Tako so sklenili oča župan in Puščani so vneto pritrjevali svojemu županu in se divili njegovi pameti. In kakor so sklenili, tako so tudi napravili. Sam Kozobrc se je ponudil, da bo pravil zver v potok. Previdno, a vendar junaško se je spravil nad njo. S helebardo jo je porival, zdaj za hip odskočil,

ko se mu je zazdelo, da misli planiti zverina na njega. Kmahu se je zopet lotil še z večjim junastvom nevarnega posla. Težka in nevarna je bila pot, ubogemu Kozobrcu so jele tu in tam siliti na čelo že potne srage, celo smrten znoj ga je že obliival, tako blizu je bil že smrti.

Noč je že lezla po zemlji, ko je končno štrbunknila pošast v potok; visoko v zrak je brizgnila voda, kakor da bi se tudi ona zbala objema te strašne zverine.

S ponosno dvignjenimi glavami so se vračali Puščani domov. O, sedaj pa ni šel več Kozobrc na čelu hrabre čete, kajti oča župan niso vendar zaman prvi v vasi.

Nestrpno so pričakovale puščanske babure svoje može za vaškim plotom. »Ali ste, ali ste jo,« so jele kričati in spraševati, ko so zagledale svoje junake še daleč iz vasi.

»I, kajpak, kajpak smo jo«, so dejali oča župan — drugi so morali molčati, »z golimi rokami sem šel nad pošast in jo vrgel v potok«, so se bahali dalje. Materi županji je zastala kar sapa od ponosa, takega moža pač ne najdeš daleč naokrog, o takega junaka, ki se še zmaja ne boji. Še dolgo v noč so pripovedovali Puščani svojim ženam, kako grozen je bil boj in kako je tekla kri. Uboge Puščanke so se od strahu kar tresle, kako tudi ne.

In ko je vprašala mati županja svojega moža, kako se vendar imenuje ta zver, ki je grozila Puščanom, so se oča za hip zamislili, potem se modro odključili in rekli: »Če ni bil zmaj, je pa bila kača klopotača.« — In prav so imeli, kaj ne!

Daljnogled kot stereoskop

Stereoskop imenujemo optično napravo, ki združi dve sliki istega predmeta tako, da ima opazovalec vtis, da opazuje živ predmet, tak kot je v resnici, z vsemi razsežnostmi. Take stereoskope dobite tudi v trgovinah z igračami in zdi se mi verjetno, da je že marsikdo med vami imel tak domač »kino« v rokah. Mogoče je tudi, da ima kdo naših čitateljev zbirko stereoskopskih slik: če se mu je stereo-

skop pokvaril, naj poskusi z daljnogledom. Pri tem naj ravna takole:

Obe leči, ki sta pri običajni uporabi daljnogleda bliže očesu (glej puščici na sliki), odvijte. Leči pa previdno in varno shrani, da se ne poškodujeta in da ju bo mogel kasneje spet najti. Nato obrne daljnogled — prazni cevi sta naperjeni proti slikama — in opazuje sliki skozi večji leči. Vsaka cev mora biti naravnana na eno izmed slik. Sliki bosta dobili kakor pri opazovanju skozi stereoskop prostorninsko globino.

A. Francevič:

Tako štejemo

Ko je leto vroče, vsakdo v vodo hoče.

Anko, Banko. Blažko mislijo na Baško.

Nežka in Frančeška gresta v Belopeška.

Mara z družbo srbsko više ceni Vrbsko.

Kdor pusti Bohinjsko, kreni na Klopinjaško!

Ti pa na Osojsko pojdi z našo Lojzko!

Potlej pa na Turje, če te strah ni burje

Povračilo

Zateglo je zazvonil šolski zvonec in njegov rezki glas je zresnil učence v učilnici da so potihnili. Prišel je gospod učitelj in zabave je bilo konec. Takoj po molitvi so brskali po knjigah, da prično z učenjem, ko se je nenadoma oglasila Kovačeva Rezika iz predzadnje klopi:

»Prosim gospod učitelj! Pečnikov Tine je včeraj metal kamenje na Gorjančevega psa.«

Vsi so potihnili in prisluhnili, kaj bo rekel učitelj. A hkratu so se vse oči ozrle na Tineta, ki je ves rdeč v obraz sedel v zadnji klopi. Srdito je pogledoval učence, ki so strmeli vanj kot v čudo z drugega sveta. Zamolklo in tiho je škripal z zobmi in na tihem obljubljal klepetavi Roziki strašno maščevanje.

Učitelj, priletel mož z osivelimi lasmi je mirno pristopil k njemu:

»Vstani!« je velel trdo.

Počasi, uporniško se je Tine dvignil, kot bi hotel pokazati, da se nikogar ne boji. Tri leta je že hodil v ta eden in isti razred, zato se mu je zdelo, da ima pred ostalimi učenčki kot starejši »član« neke predpravice

»Tine, zakaj si to storil?« je dejal čez čas učitelj mehkeje, kot bi hotel s tem omehčati »zločinca«. »Ali ne veš, da je treba živali pustiti pri miru. Ali ne veš, da je grd in zloben človek, ki pretepa in muči živali? Ali res ne veš tega?«

Tine je trmasto strmел skozi okno v drevesa, ki jih je pozibal veter, kot bi hotel pokazati, da je vse v šoli zdaj daleč od njega. Na miru me naj puste, je mislil, pa bo najbolje.

V razredu je bilo tiho, da je bilo slišati dihanje učencev. Učitelj je skušal dečku pogledati v oči pa jih je ta trdovratno obračal drugam.

»Tine, ali nočeš govoriti?« je še mehkeje povzel.

Nič Učenec je sklonil glavo in risal s prstom po klopi brezpomembne črtečare in molčal.

Tedaj se je učitelj poslednjič oglašil:

»Nočeš govoriti, Tine. Mar se bojiš? Ne bom te tenel, ker vem, da se ne zavedaš kaj delaš. Toda če boš še dalje tako trmast, ne boš srečen. Nikdar.

Tovariši, ne zaničujte ga in bodite z njim prijatelji, saj je prijateljev potreben. Še kmalu, prav kmalu boš drugačen. Zdaj pa k stvari! Mirko, ali si se naučil »Štoji učilna zidana?«

Ves dan je potlej ležala mora med učenci: V odmorih so se Tineta izogibali, menda so se ga bali ali kaj. Sicer pa se sam ni zmenil za nikogar, slonel je ob oknu in je bil vesel, da ga nihče ne moti. Kaj bi tak proces radi nekaj kamnov, ki jih je vrgel Gorjančevi mrcini, ko se je zaganjala vanj! Koval je naklepe, kako bi se maščeval Reziki, ker ga je zatožila. Le naj počaka, po šoli!

Ko je opoldne zazvonilo, so se učenci razkropili na vse strani. Na videz brezbrizen je hitel Tine domov, v resnici pa je oprezal, kje je Kovačeva dekle. Komaj mu je šola izginila iz vida, se je skrtil za plot ob cesti in prihuljeno čakal.

Tačas je Rezika mirno hitela domov. Ozrla se je večkrat, da bi kje opazila Tineta. Vzela si je bila učiteljeve besede k srcu in milo se ji je storilo ob misli, da je Tine ubožec. Povedati mu je hotela, naj si tega ne jemlje preveč k srcu, da ga je zatožila, saj ga ne bo nikoli več, ker ve, da je Tine ubožec...

Pod Gorjančevo kmetijo je nenadoma stopil na cesto. Rezika se je razveselila in je brž pričela:

»Ne bodi hud, Tine, saj te...«

Nenadoma je zakričala. Tine se ji je zlovešče približeval in v roki se mu je zabliskalo rezilo noža. Planil je proti njej a še preden je utegnil s svojim pipcem kaj ukreniti, je planil iz grmovja Gorjančev pes Perun in se zakadil vanj. Cefral mu je hlačnico na vse pretege, potem pa je pograbil nogo...

Tine je spustil nož in z mrtvaško bledico na obrazu omahnil k tlom. Perun pa vendar ni odnehal, saj si je dobro zapomnil, kaj je bilo prejšnji dan. Zdaj je jela Rezika kričati, da je na vso sapo pritekel stari Gorjanec in zbral psa od dečka, ki je negiben ležal sredi ceste. Okoli noge se mu je bila stekla mlaka krvi. Zanesli so ga v Gorjančevo izbo in ga položili na po-

steljo, medtem ko je Gorjanec tekal po polju za psom da ga pretepe.

Dva tedna je ležal Tine pri Gorjancu in huda vročica ga ves čas ni hotela zapustiti. Blodil je v snu, kričal in mahal z rokami, tako presunljivo, da so imeli navzoči vedno solze v očeh. Zdravnik, ki so ga poklicali, je zmajeval z glavo, češ nevarno je, nevarno. In Tinetova mati je skoro vse dni prejojala pri bolnem sinu.

Tretji teden se je Tinetu nenavadno obrnilo na bolje. Prišel je do zavesti in želel videti Peruna Gorjanc je okleval, vendar je šel ponj in ga trdno ob vrvi privedel v sobo. Sprva je pes renčal, ko pa so se njegove oči srečale z očmi bolnega dečka, mu je menda nekaj »seglo v dušo«, da je nenadoma utihnil in vdano legel k postelji. Dolgo zatem se ni ganil od nje.

Nedolgo po tistem je prišel obiskat bolnika stari gospod učitelj. Tine je strmel, bolezen ga je prerodila. V svoje veliko zadovoljstvo je učitelj spoznal, da so se njegove besede izpolnile. Vso trmo je vročica dečku odpravila. Še bolj pa se je začudil, ko je videl Peruna ob postelji in je nevarno zmajeval z glavo, ko so mu povedali vso stvar. Pomolčal je nekaj trenutkov, potem pa je rekel:

»Vidiš Tine, spravil si se s psom, ali se ne bi še z menoj.«

S solznimi očmi mu je slabožni deček segel v roko in čvrsto sta si jih stisnila.

Ko je pozneje učitelj odhajal, je zrl Tine za njim z izrazom neizmerno sreče in hvalečnosti in tudi Peruna je iz kotu zadovoljno mežikal v večerno solnce.

JUTROVČKI

PIŠEJO ...

Dragi stric Matie! Najlepše se Ti zahvaljujem, da nisi vrge! mojega pisemca v požrešni koš in da si mi poklonil tako lepo knjigo. Prosim Te ostani še nadalje tako dober mož. Te najlepše pozdravlja zvest čitatelj »Mladega Jutra«

Čeh Boris, dijak v Mali Nedelji.

Dragi stric Matie! Danes se prvič ogla-

sim v Tvojem kotličku. Že večkrat sem ti mislil pisati, a sem se bal Tvojega požrešnega koša. A zdaj sem se odločil, da se udeležim novega natečaja. Jaz bi rad postal mornar, da bi se vozil daleč v tujine in po prelepem našem Jadranu. In da bi mogel na morju braniti našo svobodno Jugoslavijo!

Lepo Te pozdravljam s sokolskim pozdravom »Zdravo«!

Kremenšek Slavko

III. razr. osn. šole v Kozjem.

Pes in Muca

Nepričakovano srečanje. Srečala sta se pes in mačka. Ker nista prijatelja, je mačka urno splezala na drog, ki je bil v bližini. Pes je stal spodaj, gledal mačko in si mislil: »Ko bi mogel do nje!«

Mačka pa je bila vesela, da se je srečno rešila pred neprijateljem.

Potrata Verena učenka 5. razr. lj. šole v Lescah pri Bledu.

»Kakšen poklic me najbolj veseli?« Kadar se dolgočasim, mi zmeraj misli uhajajo v bodočnost življenja.

Nekega dne sem tako premišljevala: »Kaj bo postala, ko bom velika?« V srcu mi pa vselej pravi: »Učiteljica«. Ra-da bi učila otroke spoznavati kraje naše lepe domovine. Učiti jih materinskega jezika in vse kar je za življenje potrebno. Vse misli mi uhajajo na razred, kjer v klopih sedijo mamini miljenčki; na odru pa stojim jaz — učiteljica.

Ta želja me spremlja že od detinskih let.

Dragi stric Matie, lepo te prosim, ne vrži mojega pisma v Tvoj požrešni koš, katerega se zelo bojim.

Zelo rada bi videla da se bi tudi meni nasmejala sreča. Prosim Te, izžrebaj me ker zelo rada prebiram knjige. Bodi pozdravljen

Vuk Romana učenka 4. r. Ambrožev trg 3. Ljubljana.

Pes in mačka. Pes sedi pred svojo hišico in se dolgočasi. Privezan je na verigo. V grmu se je začelo nekaj premikati. Bila je mačka. Pes vleče, da bi se strgal z verige. Posrečilo se mu je. Zdaj začne teči za mačko, ki je pa že na drog. Pes stoji pod drogom, renči in laja. Jezen je, ker ni on zmagal.

Vuk Romana, 4. r. os. š., Ambrožev trg 3. Ljubljana.

Listnica uredništva

D. T. dijak v P.: Pesem »Naš Nacek«, ki si nam jo poslal, smo objavili v našem listu dne 28. julija. Pred nekaj dnevi pa smo prejeli opozorilo, da je pesem prepisana iz »Mladega Slovence« z dne 7. julija, kjer je izšla pod naslovom »Naša Marjanca«. Kot avtor je bil naveden Mirko Kunčič. Lahko si misliš, kako neprijetno nam je, da se dogajajo takšne reči. Veseli smo, kadar nam Jutrovčki pošljejo svoje proizvode, bodi si v vezani ali nevezani besedi, prav nič hvaležni pa nismo tistim, ki kratkoma površno prepisejo kako pesem, jo mestoma izpremenijo in jo potem okrasijo s svojim imenom. Kakor ni dovoljeno trgati sadja s tujega drevesa, tako tudi ni dovoljeno pošiljati tuje duševne proizvode pod svojim imenom v svet. To je greh zoper tujo lastnino, zato dober Jutrovček tako delati ne sme. Pričakujemo, da si to enkrat za vselej zapomni!

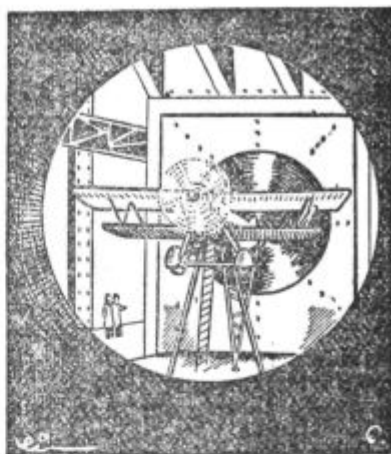
★

S. M. dijak v Lj.: Zelo veseli smo, da se Ti je podmornica tako imenitno posrečila. Iz raznih krajev nam pišejo Jutrovčki, da jim je bil ta načrt zelo všeč in da imajo mnogo vsejia s podmornicami, ki so jih sami izgotovili. Samo iz Litije smo dobili sporočilo, da se je podmornica rada nagibala na stran. To napako so odpravili s tem, da so dno podmornice obtežili z železno ploščo. Obtežena podmornica se potlej ni več nagibala. Tvoji prošnji, naj objavimo načrt za zgradbo jadrnice ali pa motornega čolna, bomo skušali ustreči.

Preizkus letal

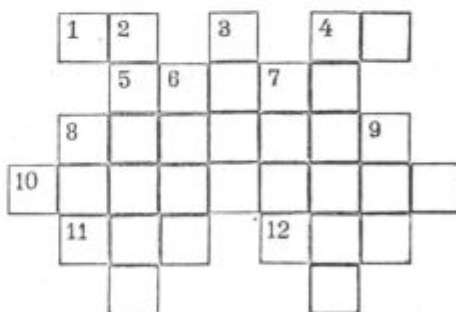
V sedANJI orjaški borbi so se zrakovplovci izkazali kot izredno uspešno napadalno sredstvo. Pozornost vseh vojaških strokovnjakov je obrnjena na njih uspešnost in vse države se trudijo, da bi proizvajale čim sigurnejša letala. Tudi v potniškem prometu, kjer gre vedno za večje število človeških življenj, je varnost letenja prva zapoved.

Vsak zrakoplov, ki ga tvornica izdelala, mora zaradi tega prestati preskus, predno ga izročijo svojemu namenu. Gre predvsem za odpornost materiala, iz katerega je letalo izdelano, v vseh možnih vremenskih prilikah in neprilikah. V ta namen so zgradili posebne »nevihtne stroje«, v katere položijo letalo na posebno vrtilno stojalo. To stojalo je sredi med dvema močnima zračnima strujama. Na naši sliki vidimo za letalom veliko odprtino, iz katere prihaja zračna struja. Te zračne struje v

vsakem izmed obeh kanalov — kakor bi lahko imenovali odprtini, skozi kateri prihaja zrak — ustvarjajo veliki, močni ventilatorji. Vse je urejeno tako, da je »veter« lahko različnih jakosti, da pritiska sedaj predvsem na krilo sedaj na rep ali pa na ospredje letala. Pri tem uspešno pomaga vrtilnost stojala, na katero je letalo pritrjeno.

Križanka

Vodoravno: 1. pesnitev, 4. dolžinska mera, 5. božjepotnik, 8. tekoča voda, 10. sadni sok, 11. Kvarnerski otok, 12. gradbeni material.

Navpično: 2. gorski prehod, 3. konec očenaša, 4. obrtnik, 6. gornjedalmatinski otok, 7. koralni greben v toplem morju, 8. spajanje kovin, 9. bistveni del pokore.

★

Rešitev križanke

Vodoravno: 3. sod, 5. ila, 7. Milan, 8. žrebe, 9. Novo mesto, 11. Metelko, 12. kanja, 13. rja.

Navpično: 1. polom, 2. dleto, 3. sin, 4. davek, 5. Irska, 6. Abo, 10. menja.